

BMSZKI
MÓDSZERTAN

2011. ÉVI
BESZÁMOLÓ

MUNKATÁRSAK:

ANDORKÓ ÉVA
BREITNER PÉTER
FEHÉR BORÓKA
VIDA JUDITH
TATÁR BABETT

1. REGIONÁLIS MÓDSZERTANI TEVÉKENYSÉGEK

A Közép-magyarországi régió Módszertani feladatait a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, mint gesztor szervezet látja el, a BMSZKI konzorciumi partnereként a hajléktalan-ellátás módszertani feladataiért felelős.

A módszertani intézmények általános feladatai

- részvétel a minőségfejlesztési elvek kidolgozásában,
- ajánlások készítése a kijelölt feladatok tekintetében a személyes gondoskodás feltételeinek fejlesztésére, a hatékonyabb szolgáltatási módszerek alkalmazására,
- a kapcsolódó tudományos kutatások, publikációk, modellértékű új kezdeményezések figyelemmel kísérése, ezek mind szélesebb körben történő megismertetésének, gyakorlati alkalmazásának elősegítése,
- a hajléktalanellátásban dolgozók rendszeres tapasztalatcseréjének és továbbképzésének kezdeményezése,
- együttműködés az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium (vagy új nevén Nemzeti Erőforrás Minisztérium), a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet munkatársaival az általuk szervezett programok bonyolításában, a szakmai munkát érintő új kezdeményezések modellezésében, szakanyagok kidolgozásában és az ellátókhoz való eljuttatásában, szakértői feladatok ellátása szakmai programok értékelése során.

A regionális módszertani intézményeinek speciális feladatai:

- információk gyűjtése az illetékességi területén a hajléktalanellátó rendszer sajátosságairól, problémáiról, az alkalmazott módszerekről, a gondozási tevékenység ellátásáról,
- szakmai tanácsadás a területén lévő hajléktalan személyek ellátását végzők szakmai munkájának segítése céljából,
- közreműködés a hajléktalanellátó szolgáltató tevékenységet végzők szakmai ellenőrzésében, a szakmai programok értékelésében,
- segítségnyújtás a fenntartó részére új szervezeti formák kialakításában,
- regionális szolgáltatások kialakításának kezdeményezése és szervezése,
- a hajléktalanellátó szervezetek és hajléktalan emberekkel kapcsolatba kerülő egyéb szervezetek (elsősorban mentőszolgálatok, kórházak, rendőrség) közti együttműködések kezdeményezése, szervezése, lehetőség szerint szerződéses keretekbe foglalása,

- az Európai Unió pályázataihoz kapcsolódó, a hajléktalanság megelőzését, a hajléktalan személyek társadalmi integrációját elősegítő pályázati programok segítése és szervezése, a pályázók együttműködésének segítése és szervezése, pályázatok elkészítésének segítése.

INFORMÁCIÓK GYŰJTÉSE

A Regionális Módszertan folyamatosan figyelemmel kíséri az ellátási területéhez tartozó hajléktalanellátó szervezetek munkáit. Az információgyűjtéshez a Menhely Alapítvány diszpécser szolgálatának információs adatbázisát és tapasztalatait, valamint az egyes részterületek (átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, utca, stb.) módszertani felelőseinek a kapcsolattartás során szerzett információit használjuk fel.

Emellett fontos információkat kapunk az egyes hajléktalanellátó intézmények szakmai munkájáról a módszertani ellenőrzések során is.

Követjük az ellátás megszervezésére kötelezett önkormányzatok és a minisztérium jogszabály változtatásait, a jogszabályok értelmezési kérdésében állást foglalunk, a jogszabályi változásokról a szervezetek értesítjük.

SZAKMAI TANÁCSADÁS

A régió hajléktalanellátó intézményeinek kérdéseire email-es és telefonos megkeresés esetén is készséggel válaszoltunk. Egy esetben került sor személyes egyeztetésre, amikor a Menhely Alapítvány Diszpécserszolgálat és két, azonos területen (Gödöllőn és környékén) tevékenykedő utcai gondozó szolgálat (a Magyar Vöröskereszt és az Emberséggel az Emberért Egyesület) munkatársainak segítettünk megállapodást kötni a közterületen élő emberek ellátásának felosztásával kapcsolatban. A megállapodást mind három fél elfogadta.

KÖZREMŰKÖDÉS A SZAKMAI ELLENŐRZÉSEKBEN, SZAKMAI PROGRAMOK ÉRTÉKELÉSÉBEN

A működési engedélyhez benyújtott szakmai programok véleményezésekor – a jogszabályokban kötelezően előírtakon kívül – nagy hangsúlyt fektettünk az adott szolgáltatások szakmai tartalmára, illetve ezek megvalósulásának, működtetésének feltételeire is – sok esetben már működő szolgáltatásokról volt szó, az adott szolgáltatás fővárosban betöltött szerepéről már voltak előzetes információink. A Regionális Módszertan a területen dolgozó szakemberek bevonásával egy nyilvános szakértői névjegyzék felállításával biztosította az összeférhetetlenség és szakértelem szempontjainak figyelembevételét.

A szakvéleményezésekkel, szakmai működés ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat, a szakértők koordinálását továbbra is egy munkatársunk végezte, feladatai közé tartozott a beérkező felkérések esetében a megfelelő szakértő kijelölése, szakértők részére a meglévő előzetes anyagok eljuttatása, valamint a beérkező szakértői vélemények – jogszabályi előírásoknak, szakmai követelményeknek való megfelelésének – áttekintése, és az illetékes Hivatal részére határidőn belüli eljuttatása.

A működési engedélyhez benyújtott szakmai programok véleményezésekor – a jogszabályokban kötelezően előírtakon kívül – továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk az adott szolgáltatások szakmai tartalmára, illetve ezek megvalósulásának, működtetésének feltételeire is: az előző években lefolytatott ellenőrzésekkor tapasztalt szakmai hiányosságokra való különös tekintettel.

2011-ben az alábbi hajléktalan ellátó intézményekben végeztünk szakmai ellenőrzést, illetve szakmai program véleményezést:

	Ellenőrzött intézmény neve	Ellenőrzött intézmény típusa	Ellenőrzés típusa (szakmai program/ellenőrzés)
1.	Menedékház Alapítvány	nappali melegedő	ellenőrzés
2.	Menedékház Alapítvány	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
3.	Óltalom Karitatív Egyesület	átmeneti szállás	ellenőrzés
4.	"Gondoskodás" Hajléktalanokat ellátó szoc. int.	átmeneti szállás	ellenőrzés
5.	"Gondoskodás" Hajléktalanokat ellátó szoc. int.	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
6.	"Gondoskodás" Hajléktalanokat ellátó szoc. int.	nappali melegedő	ellenőrzés
7.	"Gondoskodás" Hajléktalanokat ellátó szoc. int.	utcai gondozó szolgáltatás	ellenőrzés
8.	Kéznyújtás a Rászorultakért	átmeneti szállás	szakmai program véleményezés
9.	Myrai Szent Miklós K.E.	nappali melegedő	szakmai program véleményezés
10.	Menedék Alapítvány Fiú Otthon	átmeneti szállás	ellenőrzés
11.	Hajléktalanokért Közalapítvány	népkonyha	ellenőrzés
12.	Hajléktalanokért Közalapítvány	utcai gondozó szolgáltatás	ellenőrzés
13.	Hajléktalanokért Közalapítvány	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
14.	Hajléktalanokért Közalapítvány	nappali melegedő	ellenőrzés
15.	RÉS Alapítvány	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
16.	Baptista Szeretetsz.	átmeneti szállás	szakmai program véleményezés
17.	Myrai Szent Miklós K.E.	átmeneti szállás	ellenőrzés
18.	Myrai Szent Miklós K.E.	éjjeli menedékhely	szakmai program véleményezés
19.	Hajlék Nélküliek Jövőjéért Alapítvány	átmeneti szállás	szakmai program véleményezés

20.	Menhely Alapítvány	utcai gondozó szolgál- lat	ellenőrzés
21.	Kéznyújtás a Rászorultakért	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
22.	MVK Pest Megye Dunakeszi Utca	utcai gondozó szolgál- lat	szakmai program véleménye- zés
23.	Új Út Egyesület	nappali melegedő	ellenőrzés
24.	Baptista Szeretetsz.	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
25.	Baptista Szeretetsz.	nappali melegedő	ellenőrzés
26.	Pro Domo	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
27.	Pro Domo	rehabilitációs szálló	ellenőrzés
28.	MET "Fűtött utca"	utcai gondozó szolgál- lat	szakmai program véleménye- zés
29.	MVK Pest Megye Budaörs Utca	utcai gondozó szolgál- lat	szakmai program véleménye- zés
30.	MVK Bp. Főv. Szervezet	utcai gondozó szolgál- lat	szakmai program véleménye- zés
31.	Támasz Alapítvány	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
32.	Myrai Szent Miklós K.E.	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
33.	Magyar Vöröskereszt	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
34.	Magyar Vöröskereszt	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
35.	Magyar Vöröskereszt	nappali melegedő	ellenőrzés
36.	Magyar Vöröskereszt	átmeneti szállás	ellenőrzés
37.	Magyar Vöröskereszt	rehabilitációs szálló	ellenőrzés
38.	Menhely Alapítvány	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
39.	Menhely Alapítvány	nappali melegedő	ellenőrzés
40.	Menhely Alapítvány	hajléktalanok otthona	ellenőrzés
41.	Bethesda Halj. És Szegények Egyháza	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
42.	HKA Szobi utca	éjjeli menedékhely	szakmai program véleménye- zés
43.	Forrás Szociális Segítő Szolgálat	átmeneti szállás	ellenőrzés
44.	Forrás Szociális Segítő Szolgálat	éjjeli menedékhely	ellenőrzés
45.	Forrás Szociális Segítő Szolgálat	nappali melegedő	ellenőrzés
46.	Baptista Szeretetsz.	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
47.	Támasz Alapítvány	népkonyha	szakmai program véleménye- zés
48.	Támasz Alapítvány	nappali melegedő	szakmai program véleménye- zés
49.	Támasz Alapítvány	átmeneti szállás	szakmai program véleménye- zés
50.	Támasz Alapítvány	éjjeli menedékhely	szakmai program véleménye- zés
51.	MVK Pest megye Budakalász	éjjeli menedékhely	szakmai program véleménye- zés
52.	MVK Pest megye Cegléd	éjjeli menedékhely	szakmai program véleménye- zés

REGIONÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK KIALAKÍTÁSÁNAK KEZDEMÉNYEZÉSE, SZERVEZÉSE

2011-ben az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány felkérésére a „Támogatott lakhatási program keretében a hajléktalan embereknek beilleszkedési támogatás nyújtására” pályázathoz kötődő ún. lakhatási fórumokat tartottunk a pályázaton nyertes szervezetek részére. Ezzel a lakhatási célú modell-kísérletek valósultak meg, amelyek a hajléktalanná válás megelőzését, illetve a hajléktalanságból való kikerülés útjait próbálják megteremteni.

A HAJLÉKTALAN-ELLÁTÁS REGIONÁLIS MÓDSZERTANI INTÉZMÉNYEINEK MUNKACSO- PORTJA

Az országban működő 7 regionális módszertanok munkacsoportját a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet (új nevén: Nemzeti Családi és Szociálpolitikai Intézet) kezdeményezte. 2011-ben a módszertani gesztorszervezetet, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot bízta meg a munkacsoport működtetésével, aki a feladatot a BMSZKI-val közösen látta el.

A munkacsoport tagjai:

- Dél-dunántúli régió
- Dél-alföldi régió
- Közép-magyarországi régió
- Közép-dunántúli régió
- Nyugat-dunántúli régió
- Észak-alföldi régió
- Észak-magyarországi régió
- Egyházi módszertanok

A tagokon kívül állandó meghívottak:

- HAJSZOLT Egyesület képviselője
- A szakminisztérium képviselője
- A Tízec Tanácsának képviselője
- HKA küldöttje

A Munkacsoporton belül a BMSZKI az alábbi feladatokat vállalta:

- Közterületen élő hajléktalan emberekkel készített interjúk pályázatának meghirdetése, elbírálás koordinálása. A két pályázati körben összesen 10 pályázat érkezett, az ország három régiójából.

- „Így csináljuk mi” – közterületen élő hajléktalan emberekkel kapcsolatos gyakorlatok leírása. A két pályázati fordulóra összesen hat pályázat érkezett.

A két pályázati felhívás díjazott művei a BMSZKI honlapján érhetőek el (<http://www.bmszki.hu/regionalis>).

- Kihűlés megelőzésével kapcsolatos almunkacsoport munkájában való részvétel
- Utcai gondozó szolgálatok átszervezésével kapcsolatos egyeztetés összehívása, szakmai véleményezés
- Szobabérlők Háza intézménytípus leírása, különböző működési módok összegyűjtése (a munka 2011. év végén kezdődött el).

SZAKMAI KÉPZÉSEK, TOVÁBBKÉPZÉSEK INDÍTÁSA

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról című jogszabály előírja, hogy a szociális területen dolgozó szakemberek szakmai továbbképzéseken vegyenek részt. A BMSZKI több képzést, továbbképzést is indított, melyeken nyitottak voltak a régió minden hajléktalanellátó szervezete és más szociális szervezetek munkatársai előtt is.

A BMSZKI intézményei továbbképzési tervet készítettek, amelyben a dolgozók 2011-es továbbképzési szándékait rögzítették. A dolgozók által kiválasztott továbbképzések költségeihez (amennyiben képzésen való részvételt az intézmény támogatta) a BMSZKI is hozzájárult, általában és maximum a költségek 80%-ának erejéig. Emellett munkaidő kedvezményt is biztosított számukra.

KÉPZÉSEINK:

	Képzés neve	Képzésben részt vevők száma	Képzést sikeresen elvégzők száma
<i>I. Tanfolyamok:</i>			
1.	Hajléktalan emberek szociális jogosultságok tanfolyam	22	22
2.	Családdinamika alapismeretek tanfolyam	12	12
3.	Interjútechnikák	18	18
<i>II. Személyiségfejlesztő foglalkozás:</i>			

4.	Esetmegbeszélő csoport	6	6
III. Szakmai műhelyek:			
5.	Angol nyelvű szakirodalom Feldolgozás 1-2.	9	7
6.	Etikai dilemmák a szociális munkában - etikai esetmegbeszélő csoport	26	17
7.	Foglalkoztatási szakmai műhely	24	10
8.	"Addictus" szakmai műhely	40	7
9.	12 lépéses anonim önszegítő csoportok	9	9
10.	Lakhatási szakmai műhely	12	7
11.	Szociális munka a világban	50	2
12.	Közép-magyarországi Hajléktalan Ellátó Szervezetek Regionális Fóruma - Átme- neti Szállós Team	32	13

I. Tanfolyamok

1. Hajléktalan emberek szociális jogosultságai

2012-ben már harmadízben indítottuk el népszerűségére és főleg bebizonyosodott szakmai hasznosságára való tekintettel a hajléktalan emberek szociális ellátásait bemutató 48 órás (32 elmélet + 16 gyakorlat), 30 kreditpontot érő tanfolyamot.

A képzés főbb tartalmi elemei:

- személyi okmányok pótlása
- a közigazgatási hatósági eljárás szabályai
- munkanélkülieknek nyújtott ellátások,
- foglalkoztatást elősegítő támogatások
- családtámogatási rendszerek
- saját jogú és hozzátartozói nyugdíjak és nyugdíjszerű ellátások
- szociális igazgatási eljárások
- szociális rászorultságtól függő ellátások
- fogyatékkal élők támogatása

A képzés a Menhely Alapítvánnyal együttműködve valósult meg. Az oktatók Fialla Marianna, Guba Ildikó, Naszvadi Tibor, Kártyás Irén, Vajdovics Viktória voltak. A 16 gyakorlati órát a Menhely Alapítvány ügyfélszolgálati irodáiban töltötték a résztvevők, közelről látva és megérintve a hajléktalan emberek szociális jogosultságainak érvényesítésében tett szociális munkás lépéseket (szociális ügyintézés).

A képzésen 22 fő vett részt.

2. Családdinamika tanfolyam

Szintén a korábbi jó tapasztalatokból kiindulva indítottuk 2011-ben is a családdinamika alapjait bemutató tanfolyamot.

Ez a képzés is tanfolyami formában került akkreditálásra. Összesen 48 órából, egymásra épülő elméleti és gyakorlati blokkokból áll.

Szervezésével az volt a célunk, hogy a hajléktalan-ellátásban (és egyéb ellátási területeken) dolgozó szakembereknek segítsen a családi működések mélyebb megértésében, miáltal hatékonyabban tudnak segítséget nyújtani ügyfeleiknek. A gyermekkori veszteségélmények, a bizonytalan szülői magatartás számtalan esetben fellelhető később hajléktalanná vált vagy a társadalomba nehezen beilleszkedő felnőttek esetében. A képzést elvégző munkatársak nagyobb tudatossággal tudnak feltárni, megérteni olyan összefüggéseket, melyek a hajléktalanság, kiilleszkedés hátterében húzódnak, és „jobban” tudnak segíteni feldolgozni e veszteségélményeket, melyek a hajléktalanság körforgásából való kitörés alapjait jelenthetik.

A képzésen résztvevő 15 fő közül 5 fő munkatársunk, a többiek egyéb intézményből jöttek, többen vidékről is.

3. Interjútechnikák tanfolyam

Az Interjútechnikák tanfolyamot 2011-ben indítottuk először. A tanfolyam célja az volt, hogy a segítő munkakörben dolgozók megismerjenek és a gyakorlatban kipróbálhassanak különböző interjú, segítő beszélgetés formákat. Az 52 órás képzés első felében a résztvevők elsajátították az interjúzás alapvető ismereteit, különböző interjútechnikákat ismerhettek meg (mély-interjú, életútinterjú, narratív interjú, interjú genogram használatával), a második felében pedig a segítő beszélgetés különböző irányzatait mutatták be. A 40 továbbképzési kreditpont megszerzésének a rendszeres és aktív részvételen túl egy saját interjú készítése is feltétele volt, amelyet legépelve el kellett küldeni a csoport tagjainak. A résztvevők interjút a tanfolyam utolsó 12 órájában, kiscsoportokban dolgoztuk fel.

A tanfolyam 18 fő részvételével valósult meg – külön sikerként könyveljük el, hogy közülük mindenki elkészítette és legépelte saját interjúját. A résztvevők közül négy fő a BMSZKI munkatársa, két fő a régió egyéb hajléktalanellátó intézményéből, míg tíz fő különböző családsegítő illetve gyermekjóléti központokból, míg egy valaki csecsemőotthonból érkezett.

Az Interjútechnikák tanfolyamon előadóként, illetve az interjú-feldolgozó csoportok vezetőjeként közreműködött Breitner Péter, Fehér Boróka, Sántha Judit, Sárközi Tünde és Vályi Réka.

II. Személyiségfejlesztő

4. Esetmegbeszélő csoport

A hajléktalan emberek körében végzett szociális munka igen szerteágazó ismereteket és készségeket igényel, mindemellett rendkívül nagy lelki megterheléssel jár. Ezért nélkülözhetetlenek éreztük (érezzük) a szociális munkások többoldalú támogatását. Ilyen támogatás az esetmegbeszélő csoport is, amely hozzájárul a szociális munka végzéséhez szükséges praktikus ismeretek megszerzéséhez, közvetíti a szociális munka értékeit, segít továbblépni az „elakadt” esetkezelésben. Legfőbb funkciója mindezekén túl az, hogy szakértő vezetés mellett segít a szociális munkásoknak a lelki megterhelés feldolgozásában.

A BMSZKI-ban korábban is volt esetmegbeszélésre lehetőség, azonban nem mondható el, hogy minden munkatárs hozzájutott volna ehhez a támogatási formához. Ez indokolta a program elindítását, ill. folyamatos működtetését.

A csoport 6 fővel indult.

A csoportot György Margit vezette.

III. Szakmai műhelyek

5. Angol nyelvű szakszöveg-feldolgozás

A kísérleti jelleggel 2010-ben indított új szaknyelvi képzés kettős célt szolgált: egyfelől a szociális munkások angol szaknyelvi (és nyelvi) ismereteit kívántuk javítani, másfelől új ismereteket, jó gyakorlatokat bemutatni, a résztvevőkkel közösen átbeszélni.

2011-ben a tavaszi félévben meghirdetett középfaladó szintű szakmai műhelyre nem volt elégséges jelentkező, ám az őszi félévben megtartott haladó szintű angol nyelvű szakszöveg-feldolgozás sikeresen, nyolc résztvevővel valósult meg. A műhelyen való részvételhez komolyabb nyelvtudásra volt szükség: a hosszabb (általában 20 oldalas), szaknyelvi fordulatban

bővülködő szöveget egyénileg alkalomról alkalomra otthon dolgozták fel a résztvevők, majd egyes kulcsbekezdéseket a találkozón közösen lefordítottak, értelmeztek. A műhely második felében az olvasmányok szakmai tartalmát magyar nyelven vitatták meg a résztvevők. A műhelysorozat nyolc alkalomból állt, Jill Freedman és Gene Combs: Narrative Therapy – The Social Construction of Preferred Realities c. a segítő beszélgetés narratív irányzatának módszertani kézikönyvét olvastuk közösen.

A résztvevők fele a BMSZKI munkatársa, a többiek a régió egyéb hajléktalanellátó intézményei munkatársai. A rendszeres, aktív részvételért a résztvevők 20 kreditpontot kaphattak.

A szakmai műhelyeket Fehér Boróka vezette.

6. Etikai dilemmák a szociális munkában – etikai esetmegbeszélő csoport

Az etikai esetmegbeszélő csoport egyike a 2011-ben meghirdetett új továbbképzési programjainknak. A műhely célja a résztvevők saját egyéni és kollektív etikai meggyőződéseinek felfedezése, megismerése és megerősítése volt, konkrét események megbeszélésén keresztül. Az etikai kódex és a résztvevők saját tapasztalatai alapján közösen gondoltuk át, hogy milyen elvek alapján végezzük a segítő munkát. Egymás történeteink, példáink és készségeink keresztül csoporttagok erősödhetek, újabb lendületet kaphattak munkájához.

A műhelysorozat nyolc alkalomával a Szociális Munka Etikai Kódexét vettük át, saját példákkal és dilemmáinkkal fűszerezve. Olykor sor került egyéb, etikai témájú szakirodalom ismertetésére, megvitatására is.

A csoport kialakításánál arra törekedtünk, hogy a résztvevők a szociális munka különböző területeiről, lehetőleg eltérő szervezetektől érkezzenek, ez által is elősegítve a sokféle vélemény, tapasztalat cseréjét. A résztvevők fele a BMSZKI munkatársa, a többiek a régió egyéb hajléktalanellátó intézményei munkatársai. A nagyszámú (26 fő) jelentkező miatt végül két csoportot indítottunk, azonos tematikával, kétheti rendszerességgel. A résztvevők közül nyolcan a BMSZKI munkatársai voltak, heten a régió egyéb hajléktalanellátó intézményéből, míg heten családsegítő központokból és gyermekjóléti szolgálatoktól érkeztek, egy fő pedig fogytékos személyek nappali ellátásában dolgozik.

A rendszeres, aktív részvételért a résztvevők 15 kreditpontot kaphattak.

Az etikai esetmegbeszélő csoportokat Fehér Boróka vezette.

7. Referensek szakmai műhelyei

A négy referensi hálózat 2011-ben is havi rendszerességgel tartotta szakmai műhelyeit, amelyeken – az adott téma iránt érdeklődő szociális munkások mellett – az intézményi referensek vettek részt. A műhelyek célja, hogy az intézményi referensek a kiemelt szakterületeken (tehát a foglalkoztatás, a lakhatás, az egészségügy ill. addiktológia és a szociális otthoni elhelyezés terén) kellően kiterjed és elmélyült ismeretekkel valamint naprakész információkkal rendelkezzenek, amelyeket hasznosítani tudnak tanácsadói munkájuk során, másrészt közvetítenek is az intézményi csapatok felé. *(A referensi hálózatról és a referensek szakmai műhelyeiről részletesebben l. SZIK Iroda beszámolója.)*

8. A 12 lépéses anonim önségítő csoportok

A 12 lépéses anonim önségítő csoportok működését és a szociális munkában való alkalmazásuk lehetőségét bemutató 30 órás szakmai műhely a tavalyi évben már második alkalommal indult.

A képzés az alábbi témákat fogta át:

- Az önségítő csoportok prototípusa: Alcoholics Anonymous
- Az AA születése és növekedése
- Az AA alkoholizmus felfogása
- Az AA alapelvei
- A felépülés programja: A 12 lépés
- A közösség működésének alapelvei: A 12 hagyomány
- Józanágmegőrző stratégiák, technikák, módszerek, szlogenek
- 12 lépéses programok a szociális munkás szemszögéből
- Filmvetítés: Nevem Bill
- Nyitott gyűléseken való részvétel (AA, GA, NA, Al Anon, SLAA)

A képzést Nagy Zsolt, Budán Ferenc és Soós Mária tartotta, 9 fő vett részt rajta.

9. Szociális munka a világban szakmai műhely

A „Szociális munka a világban” szakmai műhely elsősorban a Leonardo da Vinci szakképzési mobilitási pályázat keretében nemzetközi tanulmányúton járt szociális munkások beszámolóinak közzétételének volt a színtere. A cél a külföldön megismert jó gyakorlatok megismertetése volt, valamint az, hogy a helyben maradó kollegák is részt vehessenek a tapasztalatcserében.

A szakmai műhely tematikája:

	Dátum	Téma	Előadó(k)
1.	2011. április	Gazdag szegények északon - Pillanatfelvétel a norvég ellátórendszeréről	Szentkereszty Tamás (MMSZ)
2.	2011. május	A londoni hajléktalanokról, akik a St. Mungo's-ban laknak	Sápi Rebeka (Üdvhadsereg)
3.	2011. június	A Szent Albert Testvér Segítő Szervezet tevékenysége a gdanski hajléktalanellátásban	Fabók Anita (HKA)
4.	2011. július	Hajléktalan- és szenvedélybeteg ellátás Berlinben	Tornyos Krisztián (BMSZKI)
5.	2011. szeptember	Hajléktalan emberek ellátásai és érdeképviselése Koppenhágában	Boros Györgyi és Tóth Zelma (Menhely Alapítvány)
6.	2011. október	Hat hét Helsinkiben – beszámoló egy szakmai tanulmányút tapasztalatairól	Köves Ferenc (BMSZKI)
7.	2011. november	Szenvedélybeteg hajléktalan emberek otthona Berlinben	Tatár Babett (BMSZKI)
8.	2011. december	Hajléktalan emberek ellátásai Dublinban	Szabó Andrea (HKA)

A szakmai műhelyt Andorkó Éva, majd Fehér Boróka vezette.

A szakmai műhelyen való rendszeres részvételért 15 kreditpont járt.

REGIONÁLIS SZINTŰ FÓRUMOK, SZAKMAI MŰHELYEK

A Regionális Módszertan a hajléktalanellátás különböző ellátási területeihez (átmeneti szállás, utcai szociális munka, nappali melegedő, éjjeli menedékhely, stb.) kapcsolódó, rendszeres szakmai találkozók révén valósítja meg az ellátást végző szervezetek megfelelő információkkal való ellátását. A szakmai műhelyek működtetésével lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy a régióban működő ellátók megfelelő mennyiségű és minőségű információhoz jussanak annak érdekében, hogy hatékonyan képviseljék intézményüket és a szolgáltatásaikat igénybe vevő embereket.

A **Menhely Alapítvány** 2011-ben az alábbi szakmai műhelyeket működtette havi rendszerességgel a BMSZKI szerződéses partnereként:

- Utcai szolgálatok havi fóruma
- Utcai gondozó szolgálatok esetmegbeszélő csoportja
- Nappali melegedők szakmai fóruma
- Éjjeli menhelyek szakmai fóruma
- Pest megyei intézmények szakmai fóruma
- Kórházi szociális munkások szakmai fóruma

Ezek mellett a **BMSZKI** tovább működtette az átmeneti szállások szakmai műhelyeit, szintén havi rendszerességgel, a **Közép-magyarországi Hajléktalan Ellátó Szervezetek Regionális Fóruma** címmel.

SZOCIÁLIS ASSZISZTENS KÉPZÉS

2011-ben egy újabb évfolyam tette le sikeresen a záróvizsgát. Az OKJ-s képzések rendszere 2010-ben teljesen átalakult, így a korábbi évekhez képest változtak a záróvizsga követelmények is. A hallgatók 2010-ben már az új, modulos rendszerben vizsgáztak, akárcsak 2011-ben.

A szociális asszisztenseknek az új szabályok szerint hat különböző modulból kell záróvizsgáznuk. Ez az igencsak megterhelő, és a felsőoktatási államvizsgához képest aránytalannak tűnő záróvizsga összesen két napot vett igénybe.

Ennek ellenére 2011. júniusában a 7 záróvizsgára jelentkezőből mind a heten sikeresen levizsgáztak.

A vizsgabizottság elégedett volt a hallgatók teljesítményével, valamint a vizsgaszervezéssel is, ugyanígy vélekednek a képzés oktatói és hallgatói is. Mindnyájan úgy érezték, hogy a képzés ideje alatt szakmai tudásuk gyarapodott, a gyakorlati helyek segítségével pedig betekintést nyerhettek más szociális területekre is, illetve kapcsolati tőkével is gazdagodtak.

Az első évet további 10 hallgató is sikeresen zárta. 2011. szeptemberében is indítottunk új évfolyamot, amelyre 6 hallgató iratkozott be.

Így 2011-ben összesen 23 hallgatónk volt.

A képzésben résztvevők nagy része a képzés ideje alatt több-kevesebb ideje már a szakmában dolgozik, és a munkával párhuzamosan szerzi meg szakirányú végzettségét.

A képzés résztvevőinek összetétele a munkahelyről való érkezés szerint 2011-ben

Munkahely		Képzésben résztvevők száma
BMSZKI	Gyáli úti átmeneti szállás, pedagógus és nővérszálló	5
	Dózsa Átmeneti	2
	Előd utcai Éjjeli menedékhely és Nappali melegedő	1
	Kőrakás park	2

BMSZKI összesen		10
Külső intézmény	Hajléktalan-ellátás	2
	Családsegítő Szolgálat	5
	Idős ellátás	2
	Rehabilitációs intézmény	2
	Nem szociális területen dolgozik	2
Külső intézmény összesen		13
Összes hallgató		23

A számokból kiolvasható, hogy a képzésünk résztvevőinek több mint fele külső intézményből érkezett. Ezzel – az utóbbi évek tendenciáinak megfelelően – már informálisan sem számítunk „belső képzésnek”, ami alapvetően jótékony hatású: többféle impulzus éri a hallgatókat, színesebb a vélemények és nézőpontok palettája, amikor egy-egy szakmai kérdéstről vitatkozunk és többféle szemlélet ismerhető meg, ütköztethető.

Különösen fontos ez egy olyan képzés esetében, mint a miénk, amely alapvetően nyitott szemléletű, gyakori a szemináriumi típusú, beszélgetős megértésre alapozó foglalkozás.

Már a legelső tanévben is kiderült: „hozott anyagból dolgozunk”: a hallgatóink kész, felnőtt emberek, szakmai és emberi tapasztalatokkal. Ez egyrészt megkerülhetetlen, másrészt viszont értékes építőanyag is a kezünkben ahhoz, hogy közös munkával igazi szakemberekké váljanak a rendelkezésünkre álló két év során.

A képzés külsős résztvevőinek közel fele vidéken él és dolgozik, ez tovább erősíti az imént taglalt, oktatási szempontból hasznos folyamatokat.

A növekvő számú külsős és vidéki hallgató jelenlétét egyébként is jó eredménynek tartjuk, ez azt (is) jelenti, hogy a nyílt szakképzési piacon is képesek vagyunk helytállni.

2011-ben is érvényesek voltak a képzési felhívásunkba foglaltak:

- A képzés teljes időtartamára árgaranciát vállaltunk
- A tandíj tartalmazta a vizsgadíjat, valamint a jegyzetköltségeket is
- Vidékről érkező diákjaink számára igény szerint kedvezményes áron szállást biztosítottunk
- A képzés teljes időtartama alatt, különösen a záró dolgozatok elkészítésénél a diákok számíthattak külön, egyéni szakmai segítségünkre
- A záróvizsga közeledtével lehetőséget biztosítottunk a minél jobb felkészüléshez, külön záróvizsga felkészítők formájában

- Sok esetben diákjaink értékes szakmai kapcsolatokat építenek ki a képzés időtartama alatt

2011 év végén elkezdtek a képzés saját honlapjának felépítését, hogy a jövőben hatékonyabban tudjunk hirdetni és kommunikálni hallgatókkal, érdeklődőkkel. A honlap tervezete elkészült, az információkkal való feltöltése 2012-re átnyúlik.

EGYÉB MÓDSZERTANI TEVÉKENYSÉGEK A BMSZKI-BAN

PÁLYÁZATFIGYELÉS, PÁLYÁZATÍRÁS

Folyamatosan figyeljük a pályázati kiírásokat, és igény esetén részt veszünk pályázati programok kidolgozásában, a pályázatok megírásában. 2011-ben két nagyobb volumenű Európai Unió finanszírozású pályázatot készítettünk el:

- 2011 októberében nyújtottuk be pályázatunkat a TÁMOP 5.6.1.C-11/1 Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés c. pályázati felhívásra – célcsoportunk ez esetben is a hajléktalan emberek, különösképp a hajléktalan nők lennének. A pályázat elbírálásának eredménye 2012. tavaszára várható. Sikeres pályázat esetén a programot 2012. őszén indítanánk
- 2011 októberében nyújtottuk be a TÁMOP 5.3.3-11/1 pályázatot, „Nyitás az utcára” címmel, mintegy 120 millió forintos költségvetéssel. A pályázati program célja 120 közterületen élő hajléktalan ember intézménybe illetve önálló lakhatásba segítése, komplex támogatása. A pályázat elbírálásának eredménye 2012. tavaszára várható. Sikeres pályázat esetén a programot 2013. elején indítanánk.

100 ÉVES A NÉPSZÁLLÓ – RENDEZVÉNYSOROZAT

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei emblematikus központi épülete, "a Dózsa" 100 éve épült. A Dózsa György utat akkor Aréna útnak hívták, az intézményt pedig Népszállónak. A Centenárium alkalmából "100 éves a Népszálló - 100 év szociális-, hajléktalan- és lakásügyi kezdeményezései Budapesten" címmel több rendezvényt tartottunk. Így például júniusban a "Nők a margón" című programot, melynek keretében konferenciát szerveztünk, és mellette több kiállítást is bemutattunk.

A konferencián (ahogy a program nyitókonferenciáján is) néhány előadás kapcsán visszatértünk a múltba, a többi előadáson szűkebben vett hivatásunk - az otthonatlan emberek szociális ellátása - aktuális kérdéseivel foglalkoztunk. Így egyaránt voltak társadalomtörténeti, művészettörténeti tárgyú, valamint a hajléktalanság - a női hajléktalanság - témáját feldolgozó előadásaink. Ez utóbbi témában a konferencia vendégeinek tapasztalataira építve egy kerekasztal-beszélgetés folyamán oszthatnak meg egymással tapasztalatainkat. A konferencia szünetében kiállítások voltak: Hajléktalan nők alkotásai, Győri Blanka nőkről készült portréi, valamint a Népszálló egykori freskóit bemutató fotósorozat, valamint a XIX. század elején készült szociofotó. Bejárható volt a a Népszálló - munkatársaink vezetésével megtekinthetők lesznek az épületben működő részlegeink: a Dózsa Átmeneti Szállás, a Dózsa Női Éjjeli Menedékhely és az Origóc Nappali Melegedő.

A napot Undi Mariska művészi hagyatékát gondozó unokahúga, dr. Undi Flóra az Alkotó élet a szépség bűvöletében című, filmre rögzített visszaemlékezéseivel zárjuk.

A BMSZKI 2011-ben először a Múzeumok Éjszakája központi programjához is csatlakozott, kiállítást szerveztünk ebből az alkalomból.

NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGEK

LEONARDO DA VINCI SZAKKÉPZÉSI PÁLYÁZAT – SZAKEMBERCSERE

2010-ben a BMSZKI sikerrel pályázott a Tempus Közalapítványnál egy Európai Unió Leonardo da Vinci – „Egész életen át tartó tanulás” mobilitási pályázati programot: *Hajléktalan-ság Európai Perspektívából* címmel. A program keretében kiválasztásra került az a 15 szociális szakember, aki 2010-2011 folyamán 2-10 hetet tölthettek egy-egy európai város¹ hajléktalan ellátását tanulmányozva szakmai gyakorlaton, evvel is fejlesztve nyelvi készségét. 2010. nyarán pályázati úton került sor a résztvevők kiválasztására, akik ősszel megkezdtek a nyelvi és szakmai felkészülést. Közülük 2011-ben 13 fő utazott külföldi szakmai útra.

A pályázat előkészítésekképp a BMSZKI nemzetközi kapcsolattartója több európai hajléktalan ellátó szervezettel vette fel a kapcsolatot, illetve a FEANTSA honlapjának partnerkeresési részén is meghirdette az együttműködési lehetőséget. A fogadó intézménynek vállalkozó szervezetek szándéknyilatkozatban jelezték, hogy készek egy-vagy két magyar munkatárs fogadására. Többnyire civil szervezetek jelentkeztek, akik általában a hajléktalan-ellátás területén tevékenykednek – de akadt önkormányzati fenntartású partner is, és olyan szervezet, aki elsősorban ifjúságvédelemmel, vagy bevándorlókkal foglalkozik.

Miután értesültünk arról, hogy a pályázatot támogatásra érdemesként minősítették, meghirdettük a jelentkezési lehetőséget a BMSZKI és a közép-magyarországi régió hajléktalan ellátó intézményeiben dolgozó szociális szakemberek számára. A jelentkezés konkrét munkatapasztalatuk, nyelvtudásuk és motivációjuk megjelölésével, írásban történt – minden pályázó megjelölhette, hogy mely városok melyik fogadó intézményébe szeretne kerülni elsőként, második és harmadik lehetőségként. A jelentkezők közül a BMSZKI vezetősége választotta ki azokat, akik részt vehetnek a szakmai cserében. A kiutazásban résztvevők közül ebben a pályázati fordulóban csupán 3 fő vesz részt a BMSZKI munkatársai közül, 12 fő pedig fővárosi civil szervezet munkatársaként adta be jelentkezését, az alábbiak szerint:

Kiutazó neve	Kiutazás helyszíne	Kinntartózkodás időtartama (hét)
Balogi Anna	Barcelona	4
Boros Györgyi	Koppenhága	10
Horváth Sándor	Stockholm	6

¹ Barcelona, Berlin, Csíkszereda, Dublin, Gdansk, Helsinki, Koppenhága, London, Oslo, Stockholm, Vsetin (Csehország)

Kártyás Irén	Csíkszereda	4
Köves Ferenc	Helsinki	6
Pappné Fabók Anita	Gdansk	4
Sápi Rebeka	London	6
Sárközi Tünde	Koppenhága	2
Szabó Andrea	Dublin	9
Szabó Áron	Koppenhága	2
Szentkereszty Tamás	Oslo	6
Tatár Babett	Berlin	6
Tornyos Krisztián	Berlin	6
Tóth Zelma	Koppenhága	9
Varga Ágnes	Vsetin	3

A kiválasztott munkatársak nyelvi szintjének felmérése után 3 csoportban indult angol nyelvi felkészítés, heti 2x2 órában. A csoportos felkészítés elsősorban azt szolgálta, hogy a gyakorlat alatt a munkatárs megértse a többieket és megértesse magát. Ugyanakkor nem titkolt cél volt a szakmai szókincs fejlesztése is: a résztvevők a fogadó intézményeik beszámolóit, szakmai programját, valamint a választott célországról az interneten talált beszámolókat feldolgozva sajátították el a legfontosabb szakkifejezéseket, illetve maguk is képessé váltak intézményük, munkájuk angol nyelvű ismertetésére. Azok számára, akik másfajta nyelvi felkészítést igényeltek (német vagy spanyol), illetve akik a többieknél később utaznak, így később kezdenek nyelvileg felkészülni, a nyelviskolai tanfolyamon való részvételt vagy magántanár felkészítést támogattuk.

A kiutazók a nyelvi felkészülés mellett szakmailag is felkészültek: a fogadóország, az adott régió illetve város, valamint a fogadó szervezet anyagait egyénileg dolgozták fel, és 10-15 oldalas előtanulmányt készítettek, mely a fenti információkon túl tartalmazta a kiutazás szakmai tervét, a résztvevő kérdéseit, céljait.

A szakmai tervek alapján a kiutazókkal és a fogadó intézményekkel háromoldalú megállapodásokat kötünk, mely tartalmazta az egyes szereplők pontos feladatát, a tanulmányút idejét, a beszámolók és monitorozás rendjét, valamint a pályázati megélhetési és utazási támogatás összegét és folyósítási feltételeit.

A hazaérkezés utáni két hétben a résztvevők az előtanulmány és a kéthetes beszámolók alapján elkészítették a fényképekkel színesített záróbeszámolót (melyek a honlapon megtekinthe-

tóek: <http://www.bmszki.hu/leonardo>), valamint szóbeli beszámolót tartottak a Szociális munka a világban szakmai műhely keretében.

A legjobb beszámolókból készült válogatás az ESÉLY Társadalom és Szociálpolitikai folyóirat tematikus 2011/3-as számában jelent meg, dr. Győri Péter előszavával.

A Leonardo program kedvezményezettjei közül többen közreműködtek a 2011. szeptemberében Balatonföldváron megrendezett országos hajléktalanügyi konferencia Nemzetközi kitekintés műhelyén, ahol a közterületen élő hajléktalan emberek problémáinak különböző lehetséges kezelési módjairól beszélgettek a résztvevőkkel, a külföldi szakmai gyakorlat tapasztalatait felhasználva.

A BMSZKI 2010. december 31-ig megvalósult Leonardo da Vinci élethosszig tartó tanulási programja keretében külföldi tanulmányúton az alábbi személyek vettek részt²:

Név	Szervezet	Célország, város	Fogadószervezet	Kiutazás éve	Időtartam (hét)
Borsi Ibolya	BMSZKI	Írország (Dublin)	Focus Ireland	2007	12
Ekker Éva	BMSZKI	Dánia (Koppenhága)	Projekt Udenfor	2007	14
Fléger Zsuzsanna	BMSZKI	Finnország (Helsinki)	Finnish Youth Housing Association	2007	16
Hipszkiné Hanuta Éva	BMSZKI	Egyesült Királyság (London)	Thames Reach	2007	14
Horváth Takács Bernadett	BMSZKI	Írország (Dublin)	Focus Ireland	2007	9
Kubik Lajosné	BMSZKI	Franciaország (Párizs)	Emmaus	2006	9
Lakatos Alinka	Menhely	Egyesült Királyság (Aberdeen)	Aberdeen Cyreninans	2007	11
Zakar Gergely	BMSZKI	Egyesült Királyság (Aberdeen)	Aberdeen Cyreninans	2007	11
Bércesi Ildikó*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Breitner Péter*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Fehér Boróka*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Győri Péter*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Horváth Takács Bernadett*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Oláh Dóra*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Szaló Edit*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London)	OSW	2008	1
Tatár Babett*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2

² A *-gal jelöltek csoportos szakértői tanulmányúton vettek részt.

Név	Szervezet	Célország, város	Fogadószervezet	Kiutazás éve	Időtartam (hét)
Varsányi Nóra*	BMSZKI	Írország (Dublin)	Focus Ireland	2008	1
Vida Judith*	BMSZKI	Egyesült Királyság (London), Írország (Dublin)	OSW; Focus Ireland	2008	2
Bagdi Nóra	Menhely Alapítvány	Észtország (Parnu)	Tulevik	2009	6
Bagi Éva	BMSZKI	Spanyolország (Madrid)	La Rueca	2009	9
Balla Edit	BMSZKI	Németország (Berlin)	Evangelische Kirchengemeinde, SIEFOS,	2009	9
Bércesi Ildikó	BMSZKI	Svédország (Stockholm)	Stadsmissionen	2009	6
Biczók Zoltán	BMSZKI	Lengyelország (Gliwice)	Szent Albert testvér Segítőszervezet	2009	6
Breitner Péter	BMSZKI	Egyesült Királyság (London)	Groundswell	2009	6
Csipkés Attila	BMSZKI	Írország (Dublin)	Focus Ireland	2009	9
Fehér Boróka	BMSZKI	Svédország (Stockholm)	Stockholm Szociális Osztály Hajléktalan embereket Segítő Iroda	2009	5
Kis Bernadett	BMSZKI	Lengyelország (Gliwice)	Szent Albert testvér Segítőszervezet	2009	6
Kovács Blanka	BMSZKI	Hollandia (Amszterdam)	Streetcornerwork	2009	6
Kulcsár Pál	BMSZKI	Svédország (Stockholm)	Hamnvikshemmet	2009	3
Oláh Dóra	BMSZKI	Lengyelország (Gdansk)	Szent Albert testvér Segítőszervezet	2009	4
Tar Ágnes	BMSZKI	Finnország (Helsinki)	Vailla Vakinaista Asuntoa Ry.	2009	9
Tatár Babett	BMSZKI	Románia (Székelyudvarhely)	Budvár Szociális Központ	2009	2
Tóth Zelma	Menhely Alapítvány	Írország (Dublin)	Focus Ireland	2009	12
Vida Judith	BMSZKI	Románia (Székelyudvarhely)	Budvár Szociális Központ	2009	2
Fehér Boróka*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Földi Bernadett*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1

Név	Szervezet	Célország, város	Fogadószervezet	Kiutazás éve	Időtartam (hét)
Gregus Noémi*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Győri Péter*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Lengyel Krisztina*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Németh Balázs*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Varsányi Nóra*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Vida Judith*	BMSZKI	Norvégia (Oslo), Svédország (Stockholm)	Husbanken (Norvég Állami Lakhatási Bank) Stockholm Város Szociális Osztálya	2009	1
Sárközi Tünde	Menedék Egyesület	Dánia (Koppenhága)	Kofoedskole	2010	2
Szabó Áron	TEGYESZ Utógondozó	Dánia (Koppenhága)	Kofoedskole	2010	2
Andorkó Éva*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Bércesi Ildikó*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Breitner Péter*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Fehér Boróka*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Gurály Zoltán*	Menhely Alapítvány	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1

Győri Péter*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Keserű Zsolt*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1
Vida Judit*	BMSZKI	Németország (Berlin)	GEBEWO	2010	1

FEANTSA

A FEANTSA (Federation des Associations National Travaillant avec des Sans-Abris) az Európai Nemzeti Hajléktalanellátó szervezeteket összefogó lobby-szervezet. Nemzeti, regionális, vagy helyi, hajléktalan emberek ellátásával foglalkozó szervezeteket képviselő ernyőszervezet lehetnek tagjai az Európai Unió tagországaiból. Honlapjukon (www.feantsa.org) hírek találhatóak az egyes országok hajléktalan-politikájáról, partnereket lehet keresni nemzetközi projektek számára, segítséget kaphatunk különböző, gyakorlati és elméleti kérdésekben.

Fehér Boróka, a BMSZKI módszertani csoportvezetője, 2008 óta tagja a Részvétellel foglalkozó munkacsoport, melynek fő feladata a hajléktalan emberek részvételi lehetőségeivel kapcsolatos európai jó gyakorlatok és tapasztalatok összegyűjtése, intézmények életébe való fokozott bevonásuk népszerűsítése. A munkacsoport tagjai két alkalommal találkoztak személyesen, 2011. márciusában Barcelona-ban, 2011. szeptemberében pedig Helsinkiben. A munkacsoporton megismert jó gyakorlatok egy részéről írásos összefoglaló készült (lásd Nemzetközi recenziók listája). A munkacsoport tagjaival kialakult jó kapcsolat eredményeképp közülük többen fogadnak magyar szakmai gyakornokot a *Hajléktalanság Európai Perspektívából* Leonardo da Vinci mobilitási pályázat keretében.

A FEANTSA 2011-es éves konferenciája a hajléktalanellátó intézmények és döntések minőségének biztosításáról szólt. A Részvételi munkacsoport nevében Fehér Boróka tartott előadást arról, hogy a hajléktalan emberek részvétele hogyan járulhat hozzá az intézmények minőségének javításához.

A FEANTSA hírleveleiben igyekeztünk beszámolni különböző, a BMSZKI-t illetve a magyar hajléktalan emberek érintő újdonságokról, programokról. 2011-ben az alábbi témakörökben jelent meg tájékoztatás:

- A Budapesti költségvetési koncepció lehetséges hatásai a hajléktalanellátó intézmények működésére
- Az utcai hajléktalanság felszámolása – NEFMI javaslat a túlélő pontokról
- Tudósítás a „Társadalmi megbékélés program” első negyedéről
- Közzolgálati szerződések felmondása, és petíció a közterületen életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan emberek büntethetősége miatt
- 2011. február 3-i hajléktalan adatfelvétel első eredményei, terveink a közterületen élők bevonására a népszámlálás idején

- Az életvitelszerű közterület-használatot büntető törvénytervezet és annak magyarországi visszhangja
- Az új budapesti Hajléktalan Konceptió
- Népszámlálás: a közterületen élő hajléktalan emberek adatvédelmi aggályaink miatt kimaradnak
- A VIII kerület hajléktalan stratégiája: Lélek program
- Állásfoglalás a hajléktalan emberek kriminalizációja ellen

MAGYAR NYELVŰ RECENZÍÓK

Annak érdekében, hogy a magyar hajléktalan-ellátásban dolgozók értesüljenek a nemzetközi szakmai eseményekről, jó gyakorlatokról, havi rendszerességgel magyar nyelvű összefoglalókat tettünk közzé a www.diszpecserportal.hu (a hazai hajléktalan-ellátás nem hivatalos tájékoztatási felületén) Nemzetközi Kitekintés rovatában, az alábbi témákban:

- [EU-s elköteleződés az utcai hajléktalanság felszámolása mellett](#)
- [Lakhatásközpontú válaszok az utcai hajléktalanság felszámolása mellett](#)
- [Hajléktalan emberek lakhatási programja Barcelonában](#)
- [Megszüntethető-e a hajléktalanság – USA](#)
- [Megszüntethető-e a hajléktalanság – a francia stratégia](#)
- [Az utolsó párizsi toloncház](#)
- [FEANTSA állásfoglalás a hajléktalan emberek kriminalizációja ellen](#)
- [Elsőként lakhatást program Lisszabonban](#)
- [Nemzetközi tiltakozás a hajléktalan emberek kriminalizációja ellen](#)
- [Elsőként lakhatást Finnország](#)

HOUSING FIRST EUROPE

A BMSZKI 2011. őszén bekapcsolódott a Housing First Europe (Elsőként lakhatást Európa) nemzetközi kutatási programba. A programot az Európai Bizottság Foglalkoztatási, Szociális ügyekért és társadalmi befogadásért felelős részlege támogatja az ESZA-n keresztül, közösségi tanulás jó gyakorlatként. A projekt vezetője a dán Szociális Ellátások Minisztériuma. A projekt öt helyszínen (Amszterdamban, Budapesten, Glasgowban, Koppenhágában és Lissza-

bonban) vizsgálja elsőként lakhatás³ típusú programok működését, melyet további városok (Bécs, Dublin, Ghent, Göteborg és Helsinki) hasonló programjainak megvalósítói is figyelemmel követnek.

Az együttműködés részeként a BMSZKI vállalta, hogy kutatást végez a Hajléktalanokért Közalapítvány 2007-2009 között megvalósított Pilisi Parkerdő programjával kapcsolatban, amely ugyan nem klasszikus elsőként lakhatást program, ugyanakkor bizonyos elemei nagyon hasonlítanak a külföldi gyakorlatokhoz (közterületen élő hajléktalan emberek költözhetnek minimális feltételekkel többek között önálló lakhatásba).

A projekt részeként 2011-ben a BMSZKI munkatársa részt vett a kutatást előkészítő két találkozáson, amely során tisztáztuk, hogy mely kérdésekre és milyen szempontok alapján keresünk közös válaszokat. Az együttműködés nem várt hozadékaképp a nemzetközi partnerszervezetek közül több vállalkozott arra⁴, hogy a 2012-ben benyújtásra kerülő újabb Leonardo szakembercsere programban gyakornokot fogadjon, akik így az olvasottakon és hallottakon túl személyesen is betekinhetnek több elsőként lakhatást nyújtó program gyakorlati megvalósulásába⁵.

³ A „Housing first” (Elsőként lakhatást) megközelítések lényege, hogy a lépcsőzetes gondozási modellel szakítva az utcáról vagy éjjeli menhelyről közvetlenül bérlakásba juttatja az (általában szenvedély- és/vagy pszichiátriai betegséggel küzdő) hajléktalan embert, miközben egyéni esetkezelést és egyéb támogató szolgáltatásokat is nyújt az egyénnek. Az elsőként lakhatást programok tehát azt vallják, hogy a sikeres gondozási folyamat egyik első feltétele az önálló lakhatás biztosítása – minden más segítséget ezt követően nyújtanak. Az ilyen típusú programok résztvevőinek általában mindössze két feltételt kell vállalnia az önálló lakhatás megtartásáért cserébe: az egyik, hogy a program által megszabott időközönként beengedik a szociális segítőt otthonukba, a másik pedig az, hogy jövedelmük egy részét (általában nem többet, mint egy harmadát) a lakhatás költségeire fordítják (a többi költséget a program biztosítja).

⁴ Névszerint az alábbi városok: Bécs, Glasgow, Göteborg, Helsinki és Lisszabon

⁵ Több város elsőként lakhatást programjáról rövid ismertető jelent meg a nemzetközi híradások sorozatban (lásd ott).